

Naar een verbeterde toegankelijkheid van oversteekplaatsen op het openbaar domein

Iedere gebruiker van de publieke ruimte is op een bepaald moment voetganger: meer dan de helft van alle verplaatsingen gebeurt op korte afstanden en kunnen te voet of met de fiets afgelegd worden.

-> basis van het **STOP-principe**

Lange tijd lag focus bij het inrichten van het openbaar domein op het faciliteren van de auto en het autogebruik.

- Vaak werden voetpaden en fietspaden ingericht als restruimtes
  - Smalle maatvoering
  - Plaats voor plaatsing van palen, borden, kasten
- Comfortmaatregelen vaak voor auto's
  - Boordstenen worden verlaagd ter hoogte van inritten en garages, maar vaak niet ter hoogte van kruispunten en oversteekplaatsen

Inleiding

Inleiding

Verbeteren van voetpaden en fietspaden kan door:

1. (Her)aanleg

- + vergroten van network
- + kwaliteit en comfort verbeteren
- grote investeringen
- tijd

2. Verhogen van comfort en toegankelijkheid

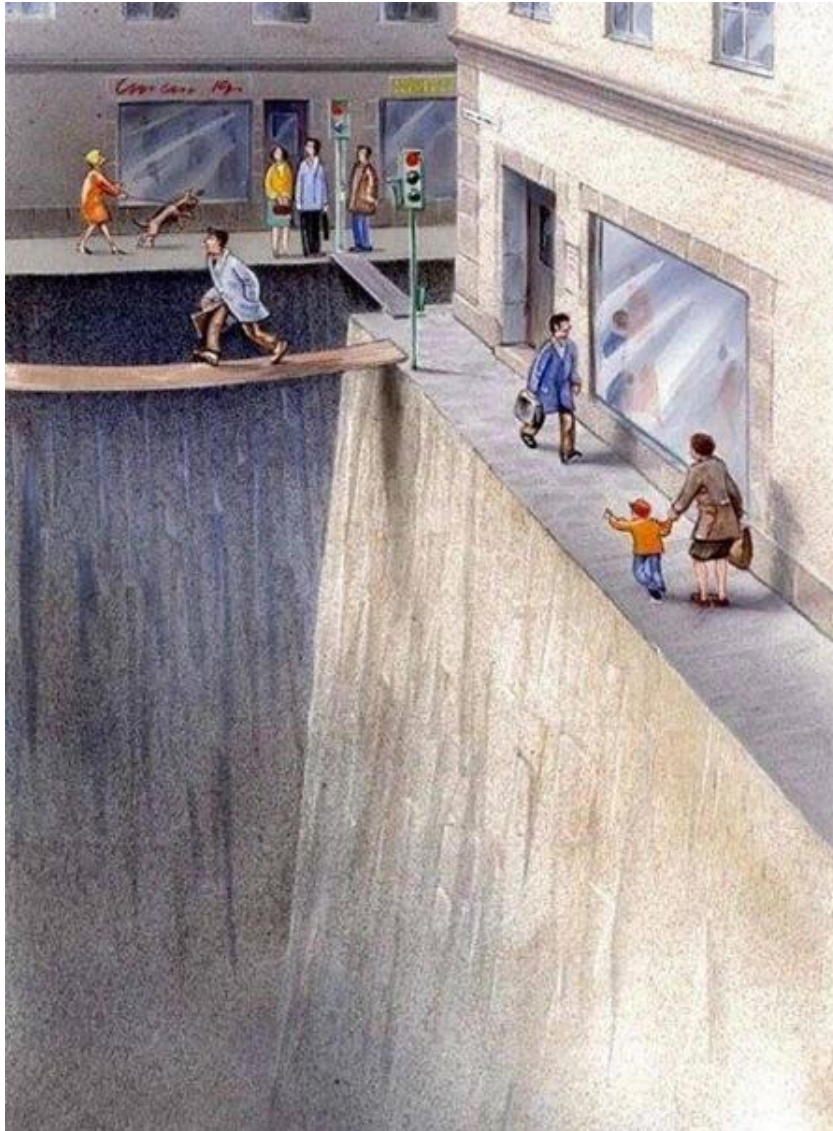
Wegwerken van drempels en verbeteren van oversteekbaarheid ter hoogte van kruispunten

Inleiding

1. **Algemene principes rond de toegankelijkheid van voetpaden**
2. **Vier mogelijke oplossingen voor het wegwerken van drempels**
3. **Inventarisatie van oversteekplaatsen ter hoogte van kruispunten**
4. **Eerste resultaten van de inventarisatie**
5. **Verdere uitwerking**

1. Toegankelijkheid verbeteren

1. Toegankelijkheid verbeteren

1. Staat van het voetpad

Voetpaden moeten vlakke en kwalitatieve bestrating hebben.

1. Toegankelijkheid verbeteren

2. Breedte voetpaden

Besluit Vlaamse Regering (29/4/1997):

Profielbreedte van de straat > 9m => voetpadbreedte minimaal 1m50

3. Gelijkgrondse oversteekplaatsen

Op de meeste kruispunten heeft de auto geen enkel obstakel en kan gelijkgronds kruisen.

Voetgangers en fietsers hebben wel vaak een drempel (boordsteen – goot). Zelf bij een verlaagde boordsteen blijft vaak een niveauverschil van 2cm.

1. Toegankelijkheid verbeteren

4. Geleidelijnen

In eerste instantie **natuurlijke geleiding** -> belang van **vrije doorgang**

Ter hoogte van kruispunten kan kunstmatige geleiding

- geleidelijn
- waarschuwingsmarkering

1. Toegankelijkheid verbeteren

5. Maatregelen ter verbetering van de vrije doorgang

Vrije doorgang

Besluit Vlaamse Regering -> voetpaden moeten een geheel obstakelvrije loopweg hebben van minstens 1m00 breed en een vrije hoogte van minstens 2m10 = **wetgeving**

Vademecum Toegankelijk Openbaar Domein (2009) = **richtlijn**

- Vrije looproute minimaal 1m50
- Uitzonderingen:
  - Puntversmalling (max 1m20 lang) = 1m00 (bv. palen, elektriciteitskasten,...)
  - Lijnversmalling (max. 10m lan) = 1m20 (bv. tegeltuinen, uitstallingen, terrassen, zitelementen,...)

1. Toegankelijkheid verbeteren

5. Maatregelen ter verbetering van de vrije doorgang

5.1. Openbare verlichting

- in smalle woonstraten met gesloten gevels: armaturen zo veel mogelijk tegen de gevel
- indien toch op paal: in de eerste 30cm strook tegen de gevel

5.2. Andere nutsvoorzieningen

- niet op looplijnen ter hoogte van oversteekplaatsen
- indien mogelijk met rug naar plantvak
- anders tegen gevel (binnen de 50cm)

5.3. Signalisatie

- zo weinig mogelijk borden
- zo veel mogelijk opgelijnd
- waar mogelijk tegen de gevel

5.4. Fietsenstallingen

- meer fietsenstallingen is minder fietsen tegen gevel

2. Oplossingen ter hoogte van kruispunten

2.1. Verhoogde kruispunten of oversteekplaatsen

Verhoogd kruispunt met ter hoogte van het zebrapad 0 cm niveauverschil

2. Oplossingen ter hoogte van kruispunten

2.1. Verhoogde kruispunten of oversteekplaatsen

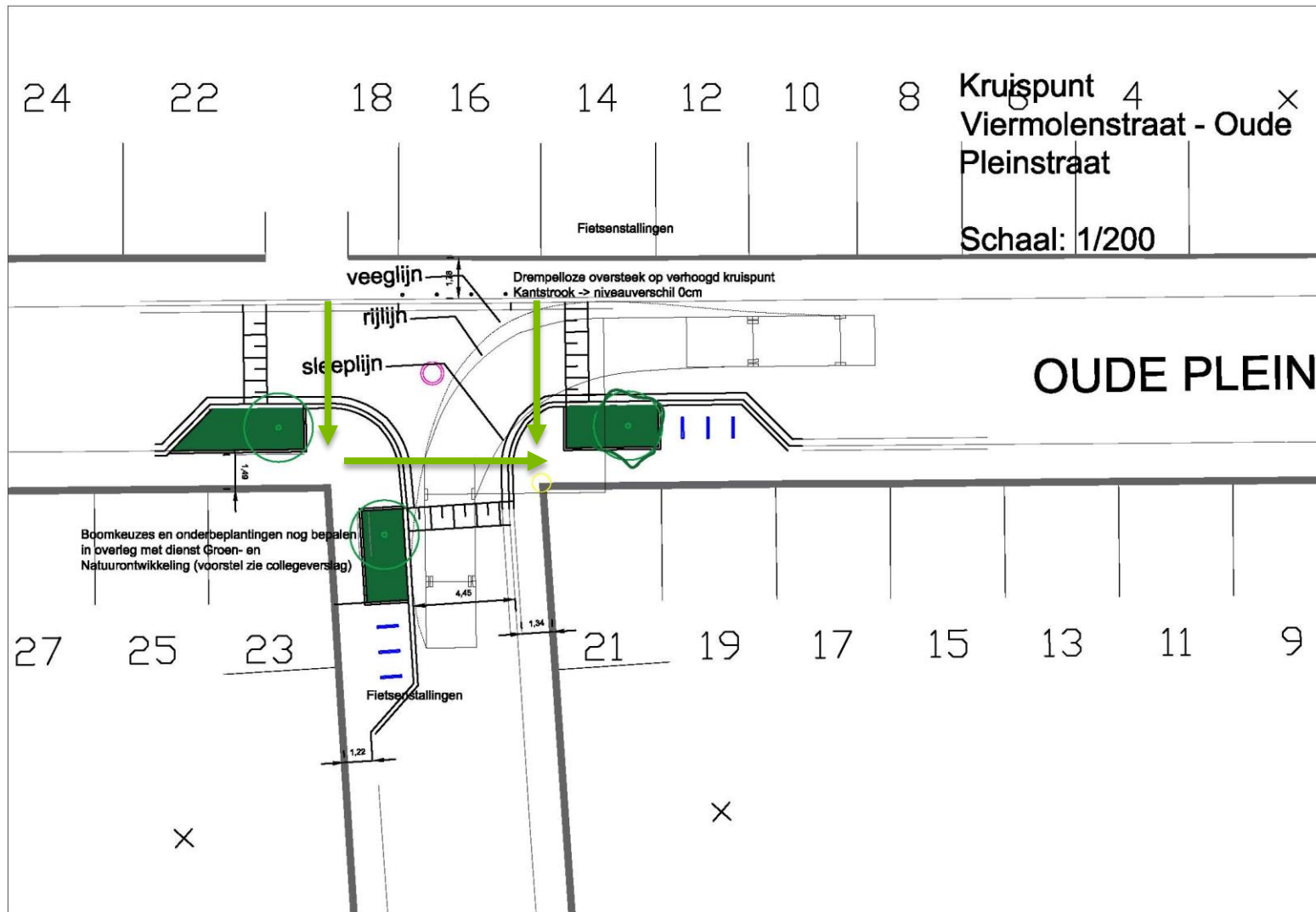
Wordt algemeen beschouwd als de **beste oplossing** om de toegankelijkheid, oversteekbaarheid en verkeersveiligheid te verbeteren.

Dit betekent echter vaak een volledige heraanleg van het kruispunt -> nog altijd een **dure oplossing** (+- 30.000 euro).

Er moet wel naar gestreefd worden om bij heraanleg dit principe zoveel als mogelijk toe te passen.

Voorbeeld: Oude Pleinstraat

2. Oplossingen ter hoogte van kruispunten

2. Oplossingen ter hoogte van kruispunten

2.2. Voetpaduitstulpingen

Verbredingen van het voetpad ter hoogte van het kruispunt

Voordelen:

- **veiligheid**: voetgangers hebben meer ruimte + oversteeklengte vermindert
- **combinatie met hoekbomen/plantvakken**: vergroening + poorteffect
- **geleiding van het verkeer**: bij uitstulping + hoekboom -> geen paaltjes nodig

Een kruispunt met 4 voetpaduitstulpingen wordt geraamd op 12.000 euro.

2. Oplossingen ter hoogte van kruispunten

Voetpaduitstulping met hoekboom
(weliswaar nog zonder verlaagde
boordsteen)

2. Oplossingen ter hoogte van kruispunten

2.3. Doorlopende voetpaden

Voetpad verhoogd laten doorlopen ter hoogte van een zijstraat.

Meestal toegepast wanneer er een duidelijk onderscheid is tussen hoofdweg en zijstraten. Raming +- 5.000 euro.

2. Oplossingen ter hoogte van kruispunten

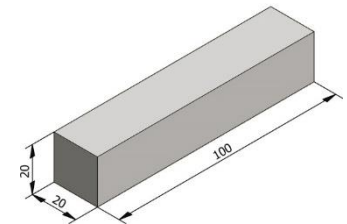
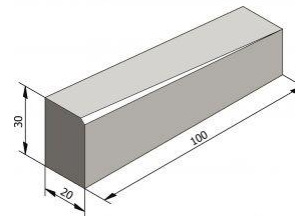
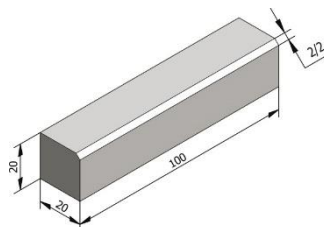
2.4. Verlagen van boordsteen

Eenvoudigste aanpassing met wegwerken van fysieke drempel.
Inschatting kostprijs 500 à 750 euro.

Maar:

- Geen vermindering oversteeklengte
- Geen extra attentie door een verhoogde inrichting

Waar mogelijk werken met een kantstrook als boordsteen over een lengte van minimaal 2m. Daarnaast overgangsboordsteen voor overgang naar boordsteen IB.

3. Inventarisatie van de kruispunten

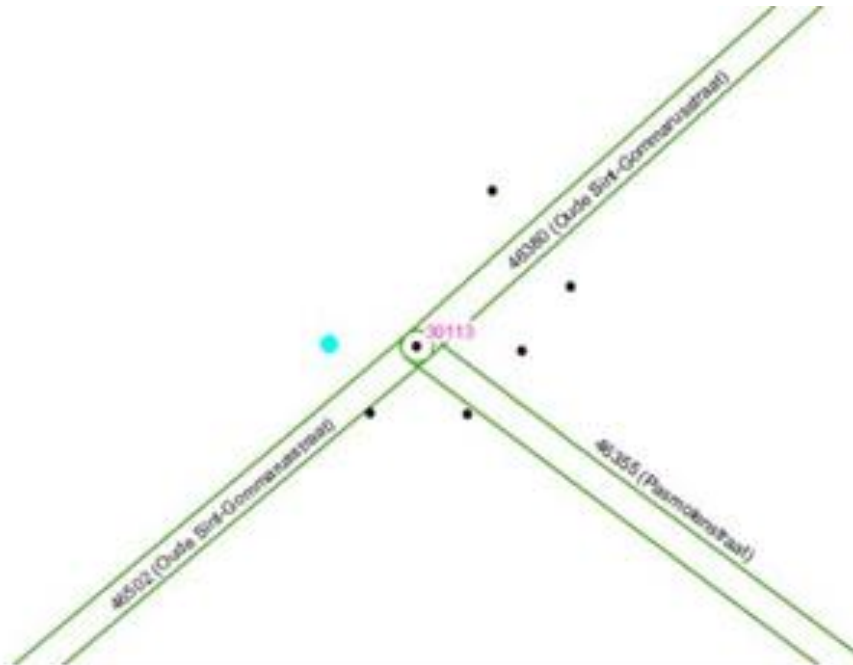
Noodzaak om een goed beeld te hebben van de huidige toestand en de belangrijkste knelpunten.

-> goede afweging maken tussen verschillende oplossingen (zowel naar kosten als naar optimale oplossing)

Samen met de GIS-cel is een werkwijze en online app ontwikkeld voor de inventarisatie van de oversteekplaatsen ter hoogte van kruispunten.

In augustus 2019 heeft een jobstudente een maand voltijds geïnventariseerd.

3. Inventarisatie van de kruispunten

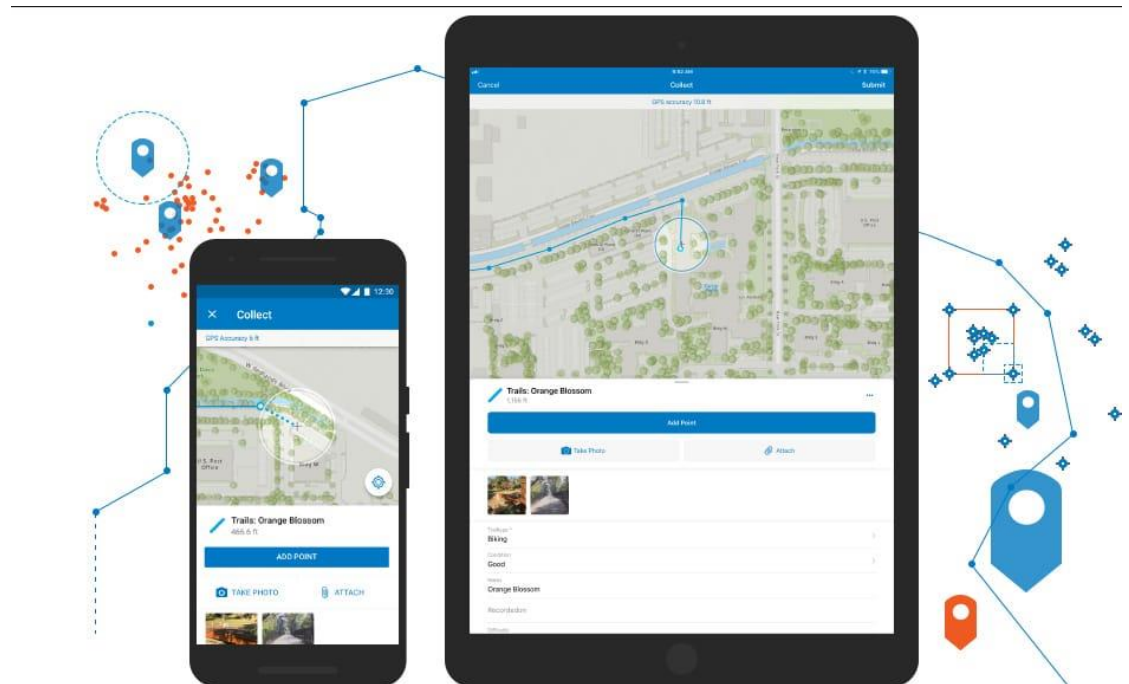

+/- 1000 kruispunten gedetecteerd op Mechels grondgebied

3. Inventarisatie van de kruispunten

Collector for ArcGIS

4. Eerste resultaten van de inventarisatie

	Kruispunten geïnventariseerd	Kruispunten (werken bezig)	Aantal kruispunten	% kruispunten geïnventariseerd / aantal kruispunten	
Arsenaal	20		20	100	100
Tervuursesteenweg	94	43	137	68,6	100
Mechelen-Zuid	72		107	67,3	67,3
Mechelen-Noord	15		156	9,6	9,6
Nekkerspoel	69	1	70	98,6	100,0
Walem	20	8	28	71,4	100,0
Heffen	0		40	0,0	0,0
Battel	0		55	0,0	0,0
Leest	0		51	0,0	0,0
Muizen	0		77	0,0	0,0
Hombeek	0		74	0,0	0,0
Mechelen Centrum	0		166	0,0	0,0
Totaal	290	52	981	29,6	34,9

Ongeveer 16 kruispunten werden gemiddeld per dag geïnventariseerd. Om het volledige grondgebied op deze manier te inventariseren is nog +/- 2 maanden voltijds werk nodig. In totaal zullen al een kleine 2000 oversteekpunten onderzocht zijn.

4. Eerste resultaten van de inventarisatie

293 kruispunten geïnterpreteerd

- 38 kruispunten die (deels) verhoogd zijn
- 40 kruispunten met (minstens 1) doorlopend voetpad (waarvan 7 ook behoren tot de (deels) verhoogde kruispunten)
- 71 kruispunten met minstens 1 voetpaduitstulping
- 44 kruispunten met minstens 1 punt zonder voetpad
- 223 kruispunten met minstens 1 oversteekpunt $\geq 3\text{cm}$ (dus 70 kruispunten met alle oversteekpunten $< 3\text{cm}$)
  - 55 kruispunten met minstens 1 zebrapad
- 114 kruispunten met alle oversteekpunten $\geq 3\text{cm}$
  - 26 kruispunten met minstens 1 zebrapad
- 54 kruispunten met minstens 1 oversteek waar geen vrije looplijn is
- 52 kruispunten met minstens 1 gemarkeerde fietsoversteek (hoewel de jobstudent de strepen van een verkeersdrempel ook als fietsmarkering heeft geïnterpreteerd)
- 60 kruispunten met minstens 1 fietspad

4. Eerste resultaten van de inventarisatie

Oversteekpunten

Meest urgente locaties detecteren via GIS-analyse.

Hoogte bordsteen ≥ 3 cm EN zebrapad aanwezig

Resultaat:

167 oversteekpunten voetgangers

48 oversteekpunten fietsers

Ruwe raming via verlagen bordstenen = +- 150.000 euro

Hoogte bordsteen ≥ 3 cm EN zebrapad niet aanwezig

Resultaat:

751 oversteekpunten voetgangers

18 oversteekpunten fietsers

Ruwe raming via verlagen bordstenen = +- 575.000 euro

5. Verdere uitwerking

- Controle van de 215 oversteekpunten via de foto's en uitzuiveren van de lijst.
- Bepalen welke locaties aangepakt kunnen worden via boordsteenverlaging (bij voorkeur via kantstrookoplossing 0cm)
- Uitvoering van boordsteenverlagingen via Fiets- en voetpadenteam
- In 2020 opnieuw jobstudent inschakelen om inventarisatie verder te zetten.

5. Verdere uitwerking

